

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในบทนี้กล่าวถึงระเบียบวิธีการดำเนินการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วิธีการศึกษา ขอบเขตการศึกษา ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล และระยะเวลาในการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วิธีการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจของผู้ซื้อในการซื้อเครื่องเทศ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ทำการศึกษาค้นคว้าที่มีผู้รวบรวมไว้ทั้งจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ รายงานการวิจัยและบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้ซื้อในการซื้อเครื่องเทศ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาค้นคว้าการตัดสินใจของผู้ซื้อ ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้ การเลือกผลิตภัณฑ์ (Product choice) การเลือกตราสินค้า (Brand choice) การเลือกผู้ขายหรือร้านค้า (Dealer choice) การเลือกเวลาในการซื้อ (Purchasing time) การเลือกปริมาณการซื้อ (Purchase amount)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจของผู้ซื้อในการซื้อเครื่องเทศ ในอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงเลือกเก็บตัวอย่างจากแหล่งข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม คือกลุ่มตลาดสด และกลุ่มซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ ตามสัดส่วนที่เท่าๆ กัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 240 ตัวอย่าง

ในกลุ่มซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ จัดเก็บข้อมูลจำนวน 120 ตัวอย่าง โดยแต่ละแห่งจัดเก็บในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน สถานที่ใช้เก็บข้อมูลในกลุ่มนี้ ได้แก่

	จำนวนตัวอย่าง (ชุด)
ท็อปซูเปอร์มาร์เก็ต	24
ริมปีงซูเปอร์สโตร์	24
โลตัส	24
คาร์ฟู	24
โอซอน	24
รวม	120

ในกลุ่มตลาดสด จัดเก็บข้อมูลจำนวน 120 ตัวอย่าง โดยแบ่งสัดส่วนการเก็บข้อมูลตาม จำนวนร้านค้าที่ขายเครื่องเทศโดยเฉพาะ และร้านขายของชำ ที่มีในตลาดนั้นๆ สถานที่ใช้เก็บข้อมูล ในกลุ่มนี้ ได้แก่

	ร้านค้าเครื่องเทศโดยเฉพาะ		ร้านชำ		รวมจำนวน ตัวอย่าง (ชุด)
	จำนวนร้าน (ร้าน)	จำนวนตัวอย่าง (ชุด)	จำนวนร้าน (ร้าน)	จำนวนตัวอย่าง (ชุด)	
ตลาดวโรรส	3	23	4	3	26
ตลาดตันถ้ำไย	1	7	8	7	14
ตลาดเมืองใหม่	4	30	11	10	40
ตลาดคันทยาม	-	-	5	4	4
ตลาดธานีรินทร์	-	-	7	6	6
ตลาดหนองหอย	-	-	7	6	6
ตลาดสันป่าข่อย	-	-	10	9	9
ตลาดสมเพชร	-	-	5	4	4
ตลาดประตูเชียงใหม่	-	-	13	11	11
รวม	8	60	70	60	120

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 9.0 for Windows โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ “สถิติเชิงพรรณนา” (Descriptive Statistics) โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted average)

เกณฑ์ในการให้คะแนนของแบบสอบถามในส่วนของความสำคัญเกี่ยวกับการเลือกตราสินค้าและสถานที่จัดจำหน่ายสินค้าเครื่องเทศ มีระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
สำคัญอย่างยิ่ง	5
สำคัญมาก	4
สำคัญ	3
ไม่สำคัญ	2
ไม่สำคัญอย่างยิ่ง	1

ผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยคะแนนเฉลี่ยที่ได้นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ผลต่อการตัดสินใจ
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้
 ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ส่วนที่ 2 การตัดสินใจของผู้ซื้อในการซื้อเครื่องเทศ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ซื้อ หมายถึง ผู้บริโภคที่ซื้อเครื่องเทศไปใช้ในการประกอบอาหารรับประทานในครัวเรือน โดยซื้อเครื่องเทศอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

การตัดสินใจของผู้ซื้อ (Buyers' decisions) หมายถึง การที่ผู้ซื้อได้ผ่านกระบวนการตัดสินใจซื้อแล้ว และได้มีการกระทำที่แสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การเลือกผลิตภัณฑ์ การเลือกตราสินค้า การเลือกผู้ขาย การเลือกเวลาในการซื้อ และการเลือกปริมาณการซื้อ

เครื่องเทศ (Spices)²⁰ หมายถึง ส่วนของพืชที่เวลาใช้มักจะนำมาป่นให้เป็นผง จะมีกลิ่นรสเผ็ดร้อน ใช้ใส่อาหารและเครื่องดื่มทำให้รสชาติน่ากินยิ่งขึ้น

เครื่องเทศดังกล่าวนี้สามารถแบ่งแยกออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน²¹ ดังนี้

1. เครื่องเทศประเภทที่ใช้กลิ่นได้แก่ ลูกจันทร์เทศ ดอกจันทร์ อบเชย ลูกกระวาน ใบกระวาน กานพลู ลูกผักชี ยี่หระ และวานิลลา เป็นต้น
2. เครื่องเทศประเภทที่มีรสเผ็ดร้อนได้แก่ พริกไทย พริกแห้ง/ป่น มัสตาร์ด ขมิ้น ขิง และข่า

สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาในการศึกษา

ในการศึกษานี้ใช้เวลาทั้งสิ้น ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2544

²⁰ พเขาว์ เหมือนนงษ์ญาติ. "เครื่องเทศ". *ฉลาดบริโภค*. : 42-43.

²¹ เพ็ญศิริ เลิศประดิษฐ์. "หอมกลิ่นเครื่องเทศ". *เที่ยวรอบโลก*. 14, 159 (พฤศจิกายน 2538) : 135.